

Ono što nas tek čeka, naši severni susedi su već “pregrmeli”.

U cilju identifikovanja ključnih banja koje imaju potencijal za razvoj, Regionalna razvojna agencija Bačka, u saradnji sa partnerima, započela je projekat COOLING CUBES – Integralnu strategiju razvoja banja koje su smeštene u okolini glavnih saobraćajnica u prekograničnom području Srbije i Mađarske. Na projektu, osim Regionalne razvojne agencije Bačka, kao nosioca projekta sa srpske strane, učestvuju i Agencija za razvoj opštine Temerin, opštine Ada i Morahalom (Mađarska), a nosilac projekta sa mađarske strane je Univerzitet u Segedinu.

Snažan razvoj banja u Mađarskoj poslednjih deset godina, uticao je na značajan priliv turista. Banje u Srbiji su manjeg kapaciteta, ali motivisane da unaprede usluge i izgrade svoj turistički potencijal vodeći se iskustvima banja u Mađarskoj. Izrada integrisane strategije razvoja banja, zasnovana je na prekograničnoj saradnji između projektnih partnera. Planirana strategija će uključiti 30 banja, 17 u Mađarskoj i 13 u Srbiji, koje privlače ukupno do 2,5 miliona posetilaca godišnje. Svaka od tih banja se nalazi u krugu od 45 kilometara od autoputa.

Banja Eržebet (Elizabeth spa) u Morahalomu je praktičan primer kako razvoj jedne banje može da utiče na oživljavanje jednog mesta, ali i celog kraja.

Banja Morahalom je 12 km udaljena od Segedina, 140 km od Novog Sada, preko 200 km od Beograda. Nastala je 1960 godine, kada je na dubini od 660m otkriven izvor termalne vode (39.5°C) i napravljen jedan manji otvoren bazen i upravna zgrada. Poseta banji na godišnjem nivou je tada bila do 30.000 gostiju. Danas, po rečima menadžera banje, gospodina Žolt Berta, u Morahalomu ima 13 bazena (ukupne površine 2.200m²), sa lečilištem i wellness uslugama, infra i finskom saunom, toboganima i drugim sadržajima i povoljnim cenama, tokom cele godine pruža mogućnost zabave, uživanja i dobrog provoda za čitavu porodicu. Lekoviti bazeni pune se isključivo lekovitom vodom bez dodavanja hemikalija.

Kako je Morahalom od jedne nepoznate destinacije uspeo da napravi jednu od najpoznatijih, gospodin Žolt Bert se poziva na jedinstvo celog mesta i gradonačelnika koji je uspeo da na višim instancama nametne opravdanost ideje, da Morahalom osim poljoprivrede i privrede, ima potencijal razvoja i kao banjsko mesto. Ta ideja rasla je i razvijala se polako i postepeno došlo do današnjeg nivoa. Tajna je u tome da je uvek bila saglasnost da sve bude izvedeno što ekonomičnije. Da bi se apliciralo za predpristupne fondove Evropske unije za dobijanje bespovratnih sredstava, projekti su morali biti ubedljivi i prikazati opravdanost ulaganja. Ali, moralo se krenuti sa sopstvenim sredstvima, uz značajnu pomoć Vlade Mađarske. Od 2004. godine, od kada obnovljena Banja Eržebet u Morahalomu, gradiću sa 6.000 stanovnika, gravitira slije se u banju isti broj gostiju, što je previše za jedan tako mali grad. Na godišnjem

nivou Morahalom ima oko 400.000 gostiju, a 40% tih poseta dolazi iz Srbije. Posete zavise od godišnjeg doba, vremenskih uslova, školskog raspusta i godišnjih odmora, da li je radni dan ili dan vikenda. Najudarniji dani su četvrtak, petak, subota i nedelja, za vreme letnjeg raspusta, kada se banjanje produži i do 10 sati uveče.

Godina 2011. bila je naprosperitetnija za Banju, izgrađeni su brojni sadržaji i hotel Colosseum, što je rezultiralo brojem gostiju.

–Morali smo da na ulazu postavimo natpis „puna kuća“, jer je banja radila maksimalnim kapacitetom, seća se gospodin Bert. Već sledeće godine osetila se manja „kriza“.

Međutim, gospodin Bert smatra da je osnovni razlog popularnosti Morahaloma što je ceo kraj u funkciji obezbeđivanja što boljih uslova da se turistima pruži što kvalitetnija usluga. U tom cilju, a zbog velike posete srpskih turista, štampan je materijal, brošure, flajeri, prospekti, sve i na srpskom jeziku. Osim banjskog lečilišta i kupališta, Banja nudi mnogo sadržaja „sa strane“, preko 100 komfornih privatnih apartmana, Pansion Thermal sa tri zvezdice i hotel Colosseum sa četiri zvezdice. Cena kreveta u privatnom smeštaju se kreće oko 10 evra, spavanje sa doručkom u Pansionu Thermal 60 evra, a polupansion u Colosseumu, iz kojeg se direktno izlazi u Banju Eržebet, od 70 do 75 evra. Za odrasle ulaz u Banju je 6,5 evra, za penzionere oko 4,5 evra, za decu od 1. do 5. godina nešto preko 2 evra, porodične karte oko 13 evra.

Sve više Srbija, koja je poput Mađarske bogata termalnim vodama, svoj razvoj vidi u iskorišćenju tog „Bogom danog“ potencijala. Banja u Morahalomu je svoj prepoznatljivi imidž gradila i tražila pola veka, i našla ga je zahvaljujući jedinstvu svih subjekata, usmerenom ka jednom cilju.

Regionalna razvojna agencija Bačka je razumela problem i sa brojnim partnerima, stručnim saradnicima, jasno definisanim ciljevima, krenula u pravcu iznalaženja najboljeg puta za razvoj srpskih banja, čija trenutna lična karta nije na zavidnom nivou.